

Επικίνδυνες εκρήξεις του φυτικού βακτηρίου «XYLELLA FASTIDIOSA»

Автор(и): Антон Величков, Експерт БАБХ

Дата: 26.01.2014 Број: 1/2014

Xylella fastidiosa εντοπίστηκε για πρώτη φορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην περιοχή της Απουλίας στη Νότια Ιταλία, όπου επηρέασε 8.000 εκτάρια ελαιόδεντρων. Έχει αποδειχθεί ότι ορισμένα είδη εντόμων που ρουφούν χυμό λειτουργούν ως φορείς του βακτηρίου, το οποίο, ρουφώντας χυμό, εξαπλώνει τη μόλυνση σε υγιή φυτά. Εκτός από τα ελαιόδεντρα, το βακτήριο μπορεί επίσης να ανιχνευθεί σε άλλα φυτά, συμπεριλαμβανομένων αμυγδαλιάς, ροδακινιάς, δαμασκηνιάς, βερικοκιάς, αμπέλια, εσπεριδοειδή, ηλιάνθου, καφέ, καθώς και δρυς, φτελιά, γκίνγκο μπιλόμπα, κ.λπ. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα φυτά μπορεί να φέρουν το βακτήριο χωρίς να εμφανίζουν συμπτώματα της ασθένειας. Η *X. fastidiosa* είναι ένα ρυθμιζόμενο καραντινικό επιβλαβές οργανισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), του οποίου η εισαγωγή και εξάπλωση στα κράτη μέλη απαγορεύεται.

Λόγω του νεοεμφανιζόμενου εστιακού κέντρου στην Ιταλία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να εκδώσει γνώμη σχετικά με τα μέτρα για την πρόληψη της εξάπλωσης του βακτηρίου, τον καθορισμό του καταλόγου των φυτών ξενιστών και τον προσδιορισμό των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους μπορεί να εισέλθουν στην ΕΕ μολυσμένα είδη φυτών και φορείς έντομα.

Οι ειδικοί της Ομάδας της EFSA για τη Φυτουγεία κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η *X. fastidiosa* έχει πολύ ευρύ φάσμα φυτών ξενιστών στην ΕΕ, καθώς και ιθαγενή άγρια είδη που είναι διαδεδομένα στην Ευρώπη. Επιπλέον, υπάρχει μεγάλος αριθμός άλλων ειδών που θα μπορούσαν δυνητικά να μολυνθούν από το βακτήριο αλλά δεν έχουν ποτέ εκτεθεί σε μόλυνση, γεγονός που καθιστά ακόμη πιο δύσκολο τον προσδιορισμό της πιθανής επίπτωσης. Δεδομένου ότι ο μόνος τρόπος εξάπλωσης της *X. fastidiosa* είναι μέσω φορέων εντόμων που ρουφούν χυμό, τα οποία είναι γνωστό ότι μπορούν να πετάξουν μικρές αποστάσεις έως και 100 μέτρα, η EFSA καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μετακίνηση μολυσμένων φυτών προς φύτευση είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος εξάπλωσης της *X. fastidiosa* σε μεγάλες αποστάσεις. Επιπλέον, η μεταφορά φορέων εντόμων μαζί με αποστολές φυτών έχει επίσης εντοπιστεί ως πιθανός κίνδυνος για την επέκταση της περιοχής κατανομής. Επομένως, η κύρια πηγή εξάπλωσης της *X. fastidiosa* στην ΕΕ είναι το εμπόριο και η επακόλουθη μετακίνηση φυτών προς φύτευση. Δεν υπάρχουν δεδομένα για επιτυχημένη εξάλειψη της *X. fastidiosa* από ένα ήδη μολυσμένο φυτό. Ως εκ τούτου, η EFSA συνιστά προληπτικές μεθόδους και στρατηγικές για τον περιορισμό της εξάπλωσης, όπου η εστίαση θα πρέπει να κατευθύνεται σε δύο κύριες οδοί μόλυνσης – φυτά προς φύτευση και μολυσμένα έντομα στις πρακτικές φυτικής παραγωγής.